

Diurnalu glumetiu sociale-politicu-tocu.

Diurnalulu acest'a ese totu in a pou'a Marti-sera; dar' prenumeratiunile le primesce 'n tote zilele IMPRIMARIA „GEORGIU LAZARU“ in Gherla — Szamosujvár.

Pretulu de prenumeratiune: pentru Austro-Ungaria: pre unu anu 6 fl., pre 6 luni 3 fl., pre 3 luni 1 fl. 50 cr.; — pentru Strainatate pre unu anu e: 8 fl. — 20 franci — lei noi.

Tote siodenile, diurnalele de schimb, produsele literarie si reclamatiunile sunt de a se trimite la: Redactiunea diurnalulu in Arad, strata Teleki nru 27.

Publicatiunile se socotescu cu 2 cr. de fie-care centimetru cuadratu ce-lu ocupa in diurnalu, adausu 30 cr. tace timbrale de fie-care inserare. La repetiri mai dese se acorda reduceri insemnate.

La adres'a Vladicului romanescu din Gherla.

I. Ca reflexiune la un'a din detorentiele s'ale neglese.

Canonulu XXXII. alu Pravilei dice: Episcopi, qui Metropolitan non commemorant in sacris, ab officio suspendantur, pertinaces autem deponantur.

II. Din ocasiunea petrecerei s'ale prin Budapest'a si Oradea-mare.

Joannes antistes non curat Clerus ubi stes,
Optans ut valeas, dummodo non redeas!

Dracu-a ride acusi de toti!

„Interesu“ — suspina bus'a copilei, candu langa sinu.
O stringe cu teneretia unu mosiu garbovu si betranu,
„Interesu“ d'icu Don-juanii chiar' in clip'a n care joru
Si facu sluteloru bogate dechiaratii de amoru.
Vreti se sciti cum fidentieza astadi tinerii la noi!?
Eca asia: (zestrea nainte si iubirea inapoi)
— Asiadar' — intraba 'n fine tatalu fetei — pre fetioru,
„Dici ca iubesci fiic'a nostra cu adeveratu amoru?
„Ceriulu se benecuvente sentiementulu vostu curatu;
Si ce dice petitorulu? elu in vise-i cufundatu...
— Cinci mii de floreni in mana.... surii aprigi ca
[doi smei...
„Cara, boi, si vre-o trei sute ei!

„Ce-ati disu? o iubescu si cum nu? da puçinu,
— destulu cinci mii
„Candu voi eu esintre omeni, ei voi dice: „se nu vir“
Dragu poporu! pornisi pre calea care duce la perire.
Candu-ti bati jocu, iei in gluma insusi sentiulu de
[iubire.

Adi parentii facu comerciulu insusi din copii sei
Imprasciandu for' se planga totu ce au mai scumpu
[in ei.

Fetele primescu la haine, si apoi la petitoriu,
Tenerii cu zestrea fetei facu credintia si se 'nsoru.
Adi amoru in comerciulu unu articlu generalu,
La noi totu este vertute ce, pre-aierea-i trivialu.
Toti ambla ca se insiele — mirele mirés'a s'a,
Generele socru, — acest'a pre genere — ar' vre-a
'nsielu,

Mai postimu fa o ndreptare estui reu deca mai poti
Ridu cu totii unulu de-altulu, draculu ride-apoi
[de toti.

Parentii nu cauta alt'a far' a 'nparechiu-averi
Ca si candu num'a n avere ar' sta-a visticiei placeri,
Din ast'felu de socotele fora leacu de fundamentu
Vreti familii virtuose si oneste — cu-unu cuventu
Din ast'felu de — Ne-unire, din a urei negru-isyoru
Asceptati florea natiunei, a natiunei venitoriu?
Voiti iubitori de tiéra, juni voinici, cetatieni drepti
Dela cei ce eredira numai ura si dispretiu?
Postimu fa o indreptare estui reu deca mai poti
Ridu cu totii unulu de-altulu, dracu-a ride acusi
[de toti.

Economi'a practica.

In una Domineca pre cându se tiené serviciu religiosu in catedral'a orasiului * * se observá de contra S. S. Episcopulu, cá între multimea asistenta erá si unu brigadier care tiené in mâni o paruchia de carti de jocu desfasurate in forma de véntuariu, si asupr'a caror'a avea ochii atîntiti cu mare rêvna, facîndu-sí din cându in cându semnul sfintei cruci.

Santi'a S'a luádu acést'a dreptu o bat-jocura a sanctuariului besericescu, se infuriá si ceré se pedepsésca pe cutezatoriu.

Evlaviosulu brigadier fú dusu inaintea comandantulu unde respunse urmatoriului interogatoriu:

Comandantulu: Cum ai indrêsnitu, nimernicule, se intri in sant'a beserica, cu o paruchia de carti de jocu in mâni?

Brigadierul: Dar' aceste carti compun cartea mea de rogatiuni.

Comandantulu: Ai curajulu inea de a-ti ingreuiá fapt'a prin acést'a noua profanare?

Brigadierulu: Domnule comandantu, déca me ingaduiti se me esplicu, veti judecá pe locu de sum séu nu vinovatu.

Comandantulu: Se vedemu.

Brigadierulu: Am avutu slabiciune pentru patru lucruri: 1) Calendaristic'a, pentru calcularea timpului prin care trecu; 2) Religi'a, pentru curatirea pecatelor pe care le facu; 3) Regulamentele militare, pentru a nu lipsi dela detori'a mea si 4) Distractiunea, pentru multiamirea sufletului meu.

Comandantulu: Ei bine! ce au de a face tóte aceste cu sacrilegiulu pe care l'ai facutu?

Brigadierul: Se vedeti, d-le comandantu — pentru-cá se-mi capatuescu mijlócele celoru dintâi trei slabitiuni, trebuiá se am o biblioteca intréga, pe care pe lângá cá nu aveamu bani de a o cumpará, dar' apoi erá si nepotrivita cu positi'a mea de soldatu, nepoténdu-o avea cu mine ori cându si in tóte locurile, unde detori'a me chiama, si atunci am recursu la aceste carti cu care petrecu si in acél'si timpu 'mi servescu de biblioteca

instructiva. Ce voiti? Economi'a practica m'su desceptatu la acésta descoperire.

Comandantulu: Nu te intielegu.

Brigadierul: Dati-mi voia se ve lamurescu asupr'a calendariului mai ántai. Aici avemu unu jocu de carti ce'a ce insemnéza unu anu. Apoi, numerandu cartile cu cei 365 de ochi avemu 365 de dle ale anului. Iata 12 figuri cari represinta lunele, 52 carti numerulu septemaniloru si patru masle annu-tempurile.

Comandantulu: Ingeniosu, in adeveru! dar' religi'a?

Brigadierulu: Poftiti: „As-“ unu singuru Ddieu, „Doi ochi“ — Adamu si Ev'a; „Trei ochi“ — Tatalu, Ffiulu si Duhulu sfântu; „Patru“ — Evangelistii Ioanu, Marcu, Mateiu si Luc'a; „Cinci“ — Ceriulu, paméntulu, sórele, lun'a si stelele; „Siepte“ — Diu'a Duminecei in care a pausatu Domnedieu; „Optu“ — cele optu taine; „Nóue“ — cei 9 leprosi vindecati de Domnulu nostru Isusu Christosu, — „Diece“ — cele 10 porunci.

Comandantulu: Prea ingeniosu, pe cinstea mea! Se vedemu mai departe.

Brigadierulu: Cá instructiune militara; cartile complete forméza regimentulu, rosiele batalionulu din drépt'a, negrele batalionulu din stâng'a. Maslele represinta patru companii, a unui batalionu. Valetu pe comandantulu companiei, se traiti! Dam'a pe vivandiera, rig'a pe d. colonelu.

Trecúdu la distractii, déca jocu „concin'a“ insemnéza scól'a de soldatu; de jocu „preferance“ me gasescu in scól'a de companie; cându facu „stos“ me affu in scól'a de brigada si cându invértescu cartile cu „iaca pop'a nu e popa“ me gasescu in tirailori pe ordine rasipita. Iata in scurtu d-le comandantu, folosele ce-mi procura aceste 52 de carti; de credeti cá meritu vre-o pedépsa ordonati!

Comandantulu: Nu; tu esti prea desceptu pentru cá se meriti pedépsa. Dar' vei avea in vedere a te servi cu cartea t'a de rugatiuni mai multu prin casarma s'au cafenele, decâtu prin beserici, pentru a nu atinge pe descendentii autorului unui asemene opu interesantu.

Tanda si Manda.

T. O patî deputati'a dela Careii mari cu
Canoniculu Vela din Oradea-mare,

M. Cum asié?

T. D'apoi ci ca a mersu la Vladicu din
Oradea-mare se-si céra popa care se le dîca caza-
ni'a pe limb'a unгурésca, si neafîndu pe Vladicu
acasa s'a abatutu pe la Canoniculu Vela, — ca
bag'sém'a domni'a-lui e mai mare dupa Vladicu si
si-a descoperitu dorenti'a loru; si apoi scî ce valostu
o capetatu?

M. Ba.

T. D'apoi Canoniculu Vel'a, — cum ar' fi
facutu ori si care Romanu omu de-omenia, — i-a
probozitu aspru si i-a rusînatu pentru-câ si-au pa-
rasitu limb'a parentiésca si li-a fâgâduitu câ li-a
umblá dumni'alui de tréba câ se capete popa care
se-i invetie românesce muştruiiaru nemtiesce,
se-i muştruiiasca, ca nu-su vrednici de tiétiele cari
li-au suptu.

M. E, — d'apoi se fi mersu ei la Gherl'a,
câ acolo capetá popa care nici nu scîá limb'a ro-
mânesca si erá intru tóte dupa tipulu si aseme-
narea loru.

T. Dóra numai nu au ajunsu cei din Gherl'a
la atât'a?

M. Ba, Tanda, durere da de-oru merge lucru-
rile totu asié astadi-mâne Gherl'a va deveni pro-
pagand'a proselitismului nationalu si relegionariu . . .

O escusare nimerita.

Colonelulu: Domnule capitannu, 'mi pare reu,
câ sunt silitu a-ti face observatie pentru cuvintele
injurioase pe cari le intrebuintiedi façia cu inferiorii
d-t'ale. Sergentulu-major mi s'a plânsu, câ l'ai fa-
cutu magariu.

Capitanulu: Scusâti-me, domnule colonelu, eu
sum câm aspru cu ómenii mei, inse n'am intentiuni
rele. Regretu câ am intrebuintiatu acelu cuventu,
inse n'asiu fi crediutu nici odata, domnule colonelu,
câ acelu sergentu-major va fi asié de magariu,
incâtu se se plânga d-t'ale incontr'a mea.

Banii.

Canta cuculu, mier'la dîce:
„Nu-ti bea banii mei voinice!”
(Cant. pop.)

Am amici si neamuri multe,
Domnedieu i scî pre toti,
Unii-mi suntu veri, fini si cascrii
Altii unchi, cumnati, nepoti!
Astadi toti de min' se léga
Câ li-su neamu adeveratu,
Déca pung'a-mi este plina
Cu bani de argintu curatu!

La avutu din ori-ce parte
I-i resare sora, frate!

Am avutu mai multe fete
Câ unu tata-adeveratu,
— De frumóse, nici poveste —
Pre tóte le-am maritatu.
Si inca me ié mirarea
Dupa popi si advocati;
Astadi suntu de toti vedinte,
Dupa-aloru stimati barbati!
Câ-ci banii si sutele
"Ti marita slutele!

De me ducu in birturi frate
Se vedi toti cum 'mi facu locu,
Toti se scóla si-mi inchina:
„Se am díle cu norocu!”
Toti me punu in fruntea mesei
Me cinstescu câ pe unu eraiu,
Câ-ci ei sciu câ le-oiu platí
Vinu de-elu rosíu, cãfa, ceaiu!

Câ-ci banii, paralele
"Ti aducu onorile!

Astadi toti 'mi dau onóre
Mai câ si la unu magnatu,
Si de-oiu vré, si de n'oiu vré
Me facu chiar' si literatu.
Vedeti ómeni, cum e lumea
De usióra pentru bani
Deci traiésca-mi punguliti'a
Si sporésca in multi ani!

Candu ai bani, toti te iubescu
Er' cându n'ai toti te urescu!

Trénc'a și Trénc'a.

Fl. Iu . . . iu . . . iu . . . ce bine mi pare
Că inca-su totu fêta mare,
Iu . . . iu . . . iu . . . iu . . . iu . . .

Tr. Ce n'ăiia te-a apucatu, de esti asié vesela?

Fl. D'apoi cum n'oiu fi vesela, candu-su candidat'a de preotésa.

Iu . . . iu . . . iu . . . iu . . . iu . . .
Iu . . . iu . . . iu . . . ce bine mi pare
Că inca-su totu fêta mare,
Iu . . . iu . . . iu . . . iu . . . iu . . .

Mêi, inca dascălită ast'a a cûtezatu se me batjocorésca acum'a la prindérea postului ca-su fêta remasa, fêta betrana, fêta . . . Nô las' că i-oiu aretă io ei numai se mi se popésca . . .

Tr. Ha! ha! ha! D'ai nebunitu, ori ce grelusi ti-au intratu in capu? Cum socoti tu că va ajunge se se popésca Tôderu lu? Tanaste din capulu satului, cându abié a invetiatur 2—3 scoli, apoi a fostu lapedatu si din jendaria, — ca dóra la popia se cere invetiatura multa si portare buna — moralicésca, cum se dice.

Fl. Ei da airéa — da nu la noi, că dóra scii ca decându a venit la Gherl'a Vladicu estu nou toti ómenii cari sciu serle si ceti se potu popi numai se póta face pre cãti va sateni că se scie séu se mérga la Gherl'a si se poruncésca Vladicului că se primoséa pre omulu loru la mórarisiu, ca alt'mintrea asié si-asié va fi . . . apoi Tôderu meu scie că ce trebue la sateni, că ei se aiba lipsa grabnica de-a li se face popa elu, — da chiar' elu si nu altulu . . . Chiar' mai nainte a fostu la Itzig de-a facutu cu ei sfatulu si au hotaritu cu totii că se aiba lipsa de popa in satu si au alesu pre Tôderu meu pentru de-alu trimite la bogoslovía cu porunca că de nu pre Pasci, da pe Craciunu la tóta intemplantrea se i-se dee darulu. Si asié io pe Craciunu, vpiu fi preutésa, ca Tôderu mi-a fagaduitu ca îndatate-a pune izamentulu a veni acasa si ni-oiu cununa si-apoi me-a duce si pe mine la sfintire. Apoi se nu me veselescu. Ba me veselescu si m'oiu veselí si de ciud'a dascalitiei. Iu . . . iu . . . iu . . . iu . . . iu . . .

Tr. O baba-te noróculu se te batá, ca n' bunu ceasu te-ai nascutu!

Telegramme.

Petersburg 12 martiu nou. Dupa prealabil'a inscientiare alui Carol Mellicot, Nihilistii astadi la trei ore au atacat pre Tiarul Rusiei, aruncându asupr'a carei Majestatea Sa Imperiala doue bómbe nihiliste de sistemulu celu mai nou, cari ar' face cãste vietiei si unui preaoslavnicu archiereu de celu reu.

Petersburg 14 martiu nou. Fruntasii tieriei au proclamatu pre fetiorulu Tiarului omoritu de domni si stapenu su numirea de Alexandru III. Nihilistii au aprobatu acésta proclamare proclamându-lu si din partea loru de tienti a glon-tioru si bómbeloru loru nihiliste, deca nu va da tierel constitutiune.

Petersburg 15 martiu nou. Majestatea sa Tiarulu omoritu se va îndurá a primi audentii in Capela de curte in tóte dílele urmatóre pâna in 27 martiu nou, candu va benevoii a se îngropa, cá toti mortii.

Publicatiuni serióse.

Apellu

ca'tra poporulu romanescu, in caus'a espositiunei nationale, care se va deschide in 27/15 Augustu 1881 la Sibiu.

S'au implinitu 18 ani, de cându se infintiasé pe teritoria Transilvaniei la Brasiovu, cea de antalu espositiune de manufacture si de producte, adunate numai dela individi si familii de nationalitate romanésca. Incercare mai multu improvisata, modesta, compusa din vre-o doue mii si doue sute de obiecte, ea totusiu a lasatu in memori'a contimpuraniloru cele mai placute impressiuni, au avutu si rezultate positive, atátu spiri-tuali câtu materiali pentru scopurile Asociatiunei nóstre.

Pâna in a. 1862 opiniunea strainiloru era, că in manile poporului nu se afla nici unu ramu de industria, era inulti si mai exagerá dicéndu, că romanulu nici nu este aptu pentru cultivarea professiuniloru si cu atátu mai pncinu pentru industria mare (fabrice) si pentru artile frumóse.

Interesse de ordine superióre si chiaru vitali obligá pe natiune, in casulu de fa'cia pe asociatiunea, transilvana, se dea poporului ocaziunea de a face se dispara acelu prejudetiu periculosu, totuodata se afie prin mediolocirea unei espositiuni, a unei platie comune nationale, daca se deprinde elu macaru in unele ramuri ale industriei si care aru fi acelea; indata apoi se se intrebe, dacá geniulu si temperamentulu seu ilu tragu sau nu, spre cultivarea artiloru si a mészíiloru. Acésta trebuiá se se scia cu atátu mai virtosu, că intrarea unei parti considerabile a poporului nostru pe terenulu industriale, a si ajunsu a fi o cestiune de vietia pentru densulu.

Este o axioma adoptata de cei mai renumiti economisti si barbati de statu ai tempului nostru,

care suna: Nici unu poporu care nu cultiva artile si industri'a, nu are dreptu a senu-merá între popórale civilisate.

Si érasí alt'a, totu asiá de apodictica: Popórale lipsite de industria, n'au viitoriu.

Barbatii cei mai luminati ai natiunii nóstre au datu si pâna acuma probe de ajunsu, cá densii suntú petrunsi de adevérule acestoru doctrine.

Trei adunari generalj ale Asociatiunii transilvane din trei parti ale tierói, adéca dela Simleu, Seghisor'a si Turd'a, petrunse de adevérule atinse mai in susu, au enuntiatu in unanimitate, imperios'a necesitate de a infiintá a dou'a espositiune, éra a trei'a, cea din Turd'a a impusu realisarea espositiunii in termini clari, Comitetului seu centralu. Cu acést'a in sa nu a dispensatu pe nici unu membru alu Asociatiunii transilvane dela nobil'a si patriotic'a indetorire de a face fia-care din partea sa totulu, pentrucá espositiunea dela Sibiiu, a carei deschidere e deapta pe 27/15 Augustu 1881, se aiba rezultaté cátu se póte mai dorite si imbucuratorie.

Din partea sa, subscripsulu comitetu vine cu acestu apellu alu seu spre a se adressá in acést'a intreprindere de importantia suprema, nu numai cátra membrii Asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a popórulei romanu, ci cátra tóte clasele societatiei romanesci, cátra tóte familiile si persónele inteligente si inspirate, de ideile adevératei civilisatiuni, cá se binevoiesca a'i veni in ajutoriu cu puterea cuventului indemnandu, éra prin fapta, mergédu inainte cu esemplu intru inavutirea viitórei espositiuni cu obiectele cele mai variate, din tóte ramurile activitatiei omenesci. Nimicu se nu ne para neinsemnatu din câte lucruri produce natur'a pe urm'a laborei omului, din câte tine ea ascunse in símulu seu si ascépta, cá omulu se le descopere si folosésca; nici unu obiectu de industria si de arta, din câte potú se ésa din máni romanesci, se nu dispretuimú. Scopulu espositiunii nóstre nu este, cá se ne producémú din simpla vanitate cu ceea ce nu avem si ce inca nu suntemu in stare de a produce, ci cu totulu altulu! Se ne presentamu noue insine asiá precum suntemu astadi pentrucá se scimú de unde trebue se continuamu in diu'a de mane. Nici o ilusiune se nu ne facemú; dará, nici acelu pessimismu destructoru se nu'lu nutrimú, cá si cumu industri'a si tóte productele laborei popórulei romanescu nu ar' insemná nimicu in lupt'a universale pentru esistentia. Fia productele industriei popórulei nostru ori-cátu de primitive, cá-ci elú cu acelea s'au ajutatu intr'o vietia nu de sute, ci de mii de ani. Pre cândú republic'a Romei antice érá intru tóta splendórea sa, carulu si aratrulu, cas'a si imbracamintea, popórulei din Itali'a se presenta pe monumente, pe numi si medalii in forme mai primitive decâtú le vedemú pe acelea la popórule nostru intru o parte considerabile a provinciiloru locuite astadi de elú. Este inse si numai ó cestiune de apretere si de gustu a tiné cineva cá de es, o multime de mode in porturi din dilele nóstre, nu aru fi curatu caricature pe lângá costumele antice, in care ni se presenta consuli si prefóri, imperatori si tribuni militari, senatori si cavaleri, éra mai virtosu matrónele si ficele lorú. Din tóte acelea costume antice affi cele mai invédate unne in costumele diverse ale popórulei preste totu, pe unde civilisatiunea falsa, introdusá de speculanti strajni si amesteculu cu costume barbare, nu le-au schimositu si deterioratu.

A purcede in modu-taxativu si specificá obiectele apte pentru espositiune, aru insemná cá voimú se trecemu departe preste scopulu unui apellu. De altmentrea subscripsulu comitetu nu a lipsitu a si implini si in acestu punctu missiunea atunci, cândú in cursulu acestui anu a emisú o comissiune din símulu seu, spre a elaborá unu planu de espositiune, care a si fostu presentatu adunarei generale din Turd'a.

Cadrulu acelu planu ésté atátu de vastu, in cátu aru incapea in tr'ensula, nu ó pre modéstá espositiune partiale ci chiaru si universale.

Spre a facilitá publiculu a-cunosceré acelu planu, aflamu cu cale a'lu anexá la acestu apellu sub A).

Spre a intimpina ori ce indoléha s'aru potea nasce in unii doritori de a participá la espositiunea Asociatiunii nóstre, subscripsulu Comitetu isi tine de a sa detorintia a declará cá:

Tóte obiectele, de ori-ce natura si valóre, cáte se voru tramite la acéstá espositiune, suntú si remanu drépta proprietate a fia-carui participante, asié, cátu acelea se voru restitui si remite fia-carui ándáta dupa inchiderea espositiunii, pe temeulu registreloru: care voru fi portate in tota regul'a, si numai acelea obiecte voru remána la Asociatiune, pe care proprietarii lorú se voru simti indemnati a le doná de buna voia, din generositate si patriotismu, in favórea fondulu Asociatiunii transilvane.

Midiulócele de comunicatiune in época nészra s'au inmultitu, precum n'au mai fostu nici-odinióra, isi cu trasportulu facilitatu s'au micioratu si spele in proportiuni considerabili, atátu la calile ferate, cátu si la postele cu deligencé comúne.

Unu regulamentu alu espositiunii, pe care'lu anecsamú sub B) cuprinde informatiunile necesarie despre modulu participarei la aceasi.

Pentru-cá afacerile espositiunii se mérga cátu se póte mai promptu si mai regulatu, s'a alesu unu comitetu speciale, constatoriu din ddnií membri: Bar. D. Ursu, G. Baritiu, Joanu Popescu, Visariónu Romanu, Parteniú Cosm'a, Alexandru Lebu, Dr. Dan. P. Barcianu, Eugenu Brote, Dim. Comsi'a, care s'a constituitu alegédu'si de presidinte pe domnulu advccatu P. Cosm'a, de secretariu pe dn. propr. E. Brote.

Missiunea comitetului espositiunii este, a lua tóte mesurile preparative, cáte le va affi necesarie spre ajungerea scopulu, a se pune in comunicatiune cu publiculu intregu, a primi la timpu in sensulu regulamentulu alaturatu tóte obiectele destinate pentru espositiune, a le asiediá in localulu alesu spre scopulu acest'a si dupa inchiderea espositiunii a le remitte pe cele de remisú la proprietarii lorú, a luá in sam'a sa pe cele ce voru fi daruite Asociatiunii transilvane.

Pe temeulu acestei notificari si respective instalari a Comitetulu espositiunii, se intielege de sine, cá toti doritorii de a participá la espositiune voru avea a se adressá in ori-ce afacere de natur'a acesteia, de-adreptulu cátra: Comitetulu espositiunii romanesci, in Sibiiu strad'a Cisnadiéi (Hejttaergasse) Nr. 7.

Inchiamu acestu apellu cu ceea ce s'aru fi convenitu: se-lu incepemú: Inainte cu Dumnezeu!

Din sídinti'a plenaria a comitetulu Asociatiunii transilvane, dela 2 Decembre 1880.

Jacobi Bolog'a m. p.

G. Baritiu m. p.

v. presidinte.

secretaria.

A. Program'a espositiunii.

(Extrasu din raportulu comisiiunii.)

I. Montanistica.

1. Materialii fosile (carbuni, petroleu brutu etc.)
2. Minerale si metale (saruri, puciósa, grafitu, aur, arama etc.)

II. Agricultura, silvicultura si horticultura.

1. Totu feliulu de plante agricole (cerealii, canepa, inu, tabacu, trifoiu etc.)
2. Producte animale (pei, pene, céra, peri, lána, unsori, laptarii.)
3. Productele silviculturii (lemnarii, cójje, resna, éscá etc.)
4. Animale (cai, boi, oi, porci, gaini etc.)
5. Productele horticulturii (póme, legumi, flori etc.)

III. Industria.

1. Industri'a chimica (preparate chimice, ape minerale, sapunu, luminari, aspreala (scrobeala), colorii, cleiu etc.)
2. Faina, spiritu, vinu, otietu, conserve si cofetarii.
3. Lána spalata, tieseturi, metasarii, brodarituri, dantele, vestminte fabricate din pei.
4. Industri'a metaleloru (aurarii si argintarii, arme, instrumente.)
5. Industri'a lemnariiloru (mobile, buti, rotaria, stidile, corfe, strugarii.)
6. Fabricate din pétra, pamenturi si sticla (óle, sticlarii, scocuri, cuptóre etc. etc.)
7. Industri'a nationala de casa.

IV. Machine si unelte.

V. Artele.

1. Artele grafice (tipografia, xilografia, litografia, fotografia etc.)
2. Art'a bisericesca (decoratiuni, odóre, icóne, candele etc.)
3. Architectura, (sculptura, zugravitulu, desemnulu etc.)
4. Anticitati.

VI. Producte literarie si mediulócele de instructiune.

Iu cátu privesce terminulu la care ar fi a se tinea espositiunea, comisiiunea, de si conscia de multele si variile greutati, ce suntu inpreunate cu arangierea ei, a crediutu totusi, cá nu va fi favorabilu pentru inatrepriindere, déca se va pune in terminu indepartatu, cu státu mai multu nu, cu cátu espositiunea va avea se romana in marginile modeste, prescrie prin inpregiurari. Astfelu comisiiunea opinédia, cá espositiunea se va potea deschide in 27 Augustu (S. Maria) anului viitoriu.

B. Regulamentulu

expositiunii romane din Sibiiu, arangiate de „Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.“

1. Expositiunea romana arangiate de Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu se va deschide in Sibiiu la 15/27 Augustu 1881 si se va inchiaia la 25 Augustu (6 Septembrie.) 1881.

2. Comitétulu espositiunii conduce si regulédia tóte afacerile espositiunii.

3. In fie-care despartimentu alu Asociatiunii se formédia unulu sau mai multe subcomitete de espositiune. Aceste stau in corespondentia directa cu comitétulu espositiunii, suntu indreptatite a provocá la participare a primii obiecte de espositiune si a le transportá in modu colectivu la adres'a comitétului espositiunii.

4. La acésta espositiune se admitu numai obiecte dela producenti romani.

5. Fie-care esponentu va insciintia comitétulu espositiunii celu multu pána la 1 Iuliu 1881 de-adreptulu sau prin subcomitete, despre obiectele ce doréscé a espune.

6. Tóte materiile esplosibile suntu cu totulu eschise dela espositiune

Alcohole, uleuri, materii alcalice si alte materii, cari ar puté fi daunóse pentru celelalte obiecte espuse, sau ar puté molestá publiculu, se primescu numai in vase mici si anume potrivite pentru acestu scopu.

7. Afara de aceste, comitétulu espositiunii are dreptulu a refusá primirea vre-unui obiectu si din alte motive.

8. Tóte transporturile espositiunii suntu a se insemná pe colli (lada, pachetu etc.) cu signatur'a: E. R. Sibiiu 1881, si suntu a se adresá comitétului espositiunii din Sibiiu (Nagy-Szeben.)

9. Punendu-se in cointelegere cu societatile drumului fératu, comitétulu espositiunii va nisuf de a dobandi o tarifa redusa pentru obiectele espositiunii, supuse transportului. Publicarea dispositiunilor speciale se va face la timpulu seu.

10. Subcomitetele voru ingrigi, cá obiectele de espositiune din cerculu loru se se espedeze dupa putintia tóte intr'unu singuru transportu.

11. Spesele transportului obiectelor de espositiune pána la Sibiiu si retour le póta esponentulu.

12. Obiectele de espositiune se primescu in localitatile espositiunii dela 1/13 Iuliu pána la 13/25 Augustu 1881. Exceptiune dela acestu terminu factu productele próspete ale horticulturii si ale animaleloru vii, pentru cari obiecte se voru face la timpulu seu dispositiuni speciali.

13. Fie-care esponentu va primi dela comitétulu espositiunii unu certificatu, in care se va cuprinde numerulu, sub care s'a primitu obiectulu seu si determinarea grupei, unde este asiediatu.

14. Obiectele se espunu sub firm'a producentiloru loru.

15. Esponentii suntu invitati a se declará, daca dorescu cá obiectulu loru se se venda si cu cátu, sau daca dorescu a-lu doná, a li se retrimite.

16. Comitétulu va luá mesurile necesarie pentru a scuti obiectele espuse de ori-ce dauna.

17. Obiectele de espositiune se supunu apretiarej unui juriu. — Dispositiuni speciali precumu si publicarea modalitatii de premiare voru urmá.

18. Obiectele de espositiune nu se potu scóte din localitatile espositiunii fára scirea si permissiunea comitétului.

19. Pána la terminulu deschiderei intrarea in localitatile espositiunii este oprita fie-caruia. Daca unu esponentu voiescé a-si asiediá si decorá insusi obiectele sale, elu póte avea intrare in localitatile espositiunii numai cu unu biletu, estradatu de presidentulu comitétului de espositiune.

20. Pentru servitiulu internu alu espositiunii se voru publicá la timpulu seu dispositiuni speciali.

21. Fie-care esponentu se obliga la respectarea si intocmai urmare a acestui regulamentu.

Nr. 6. E. R.

Votatu si statoritu in siediint'a comitétului espositiunii tienuta la Sibiiu in 13/25 Novembre 1880.

Parieniu Cosm'a m. p.,
presiedinte.

Eagenu Brote m. p.,
secretariu.

Apelu catra toate damele romane.

*Onorabile Dómné si Dómnisóre!
Amabile Sorori!*

Un'a dintre cele mai nobile missiuni a secului nostru este ace'a de a ajuta pre cei lipsiti si a mângaiá pre cei necajiti. — Din acésta consideratiune manecându damele romane din Gher'á, intr'unindu-se la 11 dec. an. tr. in siedintia plenaria, au hotaritu infientiarea unui **Fondu din care se se ajutore Elavii mai lipsiti ai institutului pedagogicu din Gher'á, mai alesu in tempulu candu acesti'a suntu atacati de morburi.** — Inceputulu la infientiarea acestui fondu s'au hotaritu a se pune prin arangearea unei loterie de manufacture ale dameloru romane de pretutindenea. — Vocea lipsei si a nepotentiei fratiloru nostri, — cari adese-ori nu au nici pâne uscata pentru de a-si aliná fómea, ér' atacati de morburi nu au cu ce se lecuti, — vorbesce destulu de elocinte la anim'a fiecarei'a dintre D.-vóstre; si pentru ace'a speramu cá

nici un'a nu ne veti denegá sucursulu de lipsa la acésta intreprindere a nóstra, care tiéntesce la alinarea lipseloru si stergerea lacrimeloru. — In acésta firma sperantia ne adresamu la sémtilu de compatimire a D.-vóstre cu rogarea se benevoliti a face cev'a lucru de mâna si acel'a a ni-lu tramite pâna la serbatorile sá. pasci, pentru de-alu pune intre obiectele de sortire. — Ne veti deoblegá prea multu déca si pâna atunci veti binevoli a ne avisá despre incuviintiarea cererei nóstre si luarea in lucrare a cutarei manufacture in scopulu indicatu. — Corespondintiale in acést'a privintia suntu a se tramite la adres'a V.-Presidentei *Ludovic'a Borgovanu n. Antonu*, — ér' obiectele de sortire la adres'a manipulantei *Mari'a C. Popu*.

Gher'á, in 1 ianuarin 1881.

Mari'a L. Bercianu m. p. *Ann'a C. Popu m. p.*
presidenta. secretara.

Ludovic'a Borgovanu n. Antonu m. p.
v.-presidenta si comptabila.

Mari'a C. Popu m. p. *Elen'a Biltiu m. p.*
manipulanta. cassara.

SCAPATU DIN GUR'A MORTIEI.

In Shawforth, unu orasiu micu aprópe de Rochdale, traia unu omu, care se ocupá cu saparea de scavaturi in cercurile de bái (mine.) Elu era poternicu si indurá ostenelele cele mai mari pâna ce, cá cei mai multu de clas'a s'a, a ispititu provedinti'a incercându incordari mai mari decâtu cari le póte suportá forti'a omenésca. Cu doi ani inainte de acést'a ca de victima unui morbu, ce-i sdrunciná cu totulu constitutiunea corpului. Pâna aci cáscigându subsistenti'a familiei prin puterea braçiului seu, acum'a 'si vedea secatu isvorulu venitului ér' puçinelulu, ce si-a fostu eco-

nomisatu din cáscigulu munciei sale, se gatá. Abié scapá dintr'o bóla, si cadea intr'alt'a, pâna cându bietulu omu a remasu numai umbra, încátu abia se poté trage prin chilia; asia greu suferia de spasaturi si reumatismu, cátu sermanulu omu abia poté respirá, si de órécé i era rusine a cerst, ér' lips'a 'lu siliá cá se intreprinda cev'a pentru de-a se scapá pre sene si famili'a s'a de mórté de fóme, unii buni amici ai lui t-i cascigará cev'a ocupatiune fórté usióra (care acum o indeplenesce o copila mica.) Dest acésta ocupatiune era tare usióra elu totu nu-o-a potutu indepleni, ajunsu fiendu la estrema nepotentia. — Mai greu inse si decâtu a-si cascigá nutrementulu, i-éra de-a-lu mistut, cá-ci organele lui de mistuitu erau in stare de suferintia si la parere sdruncinate cu totulu, fora lécu de sperantia. Dorerile stomacului seu mai nu se potú descrie si me-

dicii nu-lu poteau mántui. — In acésta stare trista nescó amici ingrigiati i tramisera unu micu inseratu, prin care se laudá si recomandá proprietatile bune ale „Extractului Shaker“ spre vindecarea dispepsiei si bólelor afine. Precum omulu care e aprópe se se innee, vediuendu unu paiu se prinde de elu, asia primi si deasulu medicin'a oferita. „Se intielege, cá pre atunci pacientulu va fi fostu numai scheletu. Folosindu inse „Extractulu“ Shaker“ si redobândi sanatatea si tari'a si scapá din gur'a mortiei. Reumatismulu si spasaturile, precum si neregularitatea in mistuire disparura repede, si dupa câteva'a luni omulu nostru era fú in stare de-a-si incepe afacerile si a indepleni munc'a grea. Mai multu inca, elu continua cu medicin'a, dest au trecut mai multu de 12 luni dela insanetosiare. — Voru constatá toti de siguru cá acést'a este o cura cu totulu miraculósa. Ea se póte si documentá, cá-ci magistrulu postale seau ori-care altu omu cu véza din Shawforth va intari adevéru celoru díse. Numitulu omu se chiama *Thomas Briggs* si locuesce in Peel Terrace in orasiulu Shawfort lângá Rochdale in Angli'a.

Si acést'a de mai susu nu este unu casu singuratecu, cá-ci acel'asi extractu a avutu rezultatele cele mai miraculóse, si déca cetitorii dorescu documente, se-mi scrie, si le voiu tramite si o suta, cari asemenea aréta valórea „Extractului Shaker.“ — Aprópe unu milionu de flacóne din acést'a medicina s'au vendutu in anulu trecutú 1880 in Marea Britania, mai fora a-o anuncia; si acésta enorma vendere a fostu mai cu séma rezultatulu recomandarei acelor'a, cari au trasu folosu din intrebuintiarea acestei medicine. Nice o medicina nu s'a vendutu undev'a in asia mare mesura intr'unu tempu atátu de scurtu dela introducerea ei; si priu urmare se póte constatá fora de cea mai mica indoiala cá medicin'a acést'a se bucura de cea mai mare trecere.

Deposite din acésta medicina se afla: in *Gher'á (Szamosújvár)* la *N. F. Negrutiu*, — in *Aradu* la *Ferd. Csaja* si la *Mat. Roznyai*, — in *Budapest'a* la *Jos. Török (Königsgasse nr. 7.)*, — in *Oradea mare* la *Georg. Nyiri*, — in *Sibíu* la *Aug. Teutsch*, — in *H. M. Vásárhely* la *Iuliu Kiss*, — in *Caransebesiu* la *J. F. Müller*, — in *Clusiu* la *Ioanu Biró* si *Nic. Széki*, — in *Brasiovu* la *Frid. Steiner jun.* la *Ed. Kugler*, si la *Dem. Eremias*, — *Oravitia* la *A. C. Knobloch*, — in *Segedin* la *Alb. Kovács*, — in *Versetiu* la *G. Bienérth*, — in *Alba Iulia* la *Iuliu Fröhlich*, in *Maros Vásárhely* la *Dan. Bernády*.

Proprietariu A. J. Withe; Agentura principale si venderea cu toptandulu pentru Ungari'a, Transilvani'a si Croati'a se afla la *Jos. Török* apotecariu in *Budapest'a (Königsgasse nr. 12.)*

Assecurați-ve semenaturile vóstre, contr'a grindinei!

Societatea Actiunara Franco-Ungara
 DE
ASSECURATIUNE
 IN BUDAPESTA
 — FRANCO-HONGROISE. —

din a carei capitalu foundationalu staveritu in suma de

20 milli6ne franci séu 8 milli6ne floreni in auru

s'a depasu deja prin actiunari in bani gat'a

10 milli6ne franci séu 4 milli6ne floreni in auru

cari s'au ellocatu parte in cele mai de frunte bance din capitala parte in hartie de statú ung.

primésece assecuratiuni:

1. *contr'a daunelorú causate prin focu si explosiune, in edificia si obiecte miscat6re;*
2. *contr'a daunelorú causate prin grindina in totu soiulu de produse economice;*
3. *contr'a daunelorú causate prin transportu in ori-ce bonuri séu marfuri espedate pe uscata ori pe apa;*
4. *contr'a daunelorú de ch6mage, adeva a daunelorú cari in casuri de focu ori explosiune urmeza din impu6inarea venitului ori intrerumperea séu chiar' incetarea muncii;*
5. *contr'a daunelorú causate prin spargere de iegi — gémuri la ferestri, oglindi et6;*
6. *pe viét'a omului, in specia: assecuratiuni de capitale, eventualminte si cu ad6ptu de a se esolvi inainte de mórté la unu anumitu terminu, assecuratiuni de renta, penssiune si zestre*

Acésta societate, in fruntea carei'a stáu Domnii **Stefanu Bit6** cá presiedente, **Br. Bela Bánhidu** si **Eugeniu Bontoux** cá vicepresiedenti si **Ludovicu Moskowitz** cá directoru generalu, avendu capitalulu foundationalu mai susu mentionatu, *tende onoratului buplicu assecuratoriu deplena garantie in t6te privintiele; si la contractarea de assecuratiuni offera cele mai avantagi6se conditiuni si cele mai mari favoruri possibili, — ér' daunele obveniente le reguléza si reint6rca in tempulu celu mai scurtu si in modulu celu mai convenabilu.*

Offertele de assecuratiuni le primésece si deslusirile necesarie le da cu t6ta promptitudinea Directiunea Societatiei din Budapest'a, precum si t6te agentnrile principale si cercuale si alti plenipotentiatii ai Societatiei.

3.

Assecurați-ve superedificatiile vóstre contr'a focului!

Assecurati-ve pentru urmasii vostri!

Assecurati-ve pentru beneficiile v6stre si pentru urmasii vostri!